

برنامه ریزی درسی درس رادیولوژی نظری ۱

تهیه و تنظیم

دفتر مطالعات و توسعه آموزش دانشکده دندانپزشکی

با همکاری

اساتید محترم گروه آموزشی رادیولوژی فک و صورت

dentedo . sums . ac . ir
سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

COURSE PLAN

درس رادیولوژی نظری ۱

مقطع : دکترای حرفه ای دندانپزشکی

پیشنیاز : فیزیک پزشکی

تعداد واحد : ۱ واحد (۱۷ ساعت)

مسئول برنامه : گروه آموزشی رادیولوژی فک و صورت

نوع درس:

علوم پایه اجباری اختصاصی نظری اجباری اختصاصی عملی اختصاصی اختیاری عمومی کارگاهی کارورزی

* عناوین کلی این درس شامل موارد زیر می باشد:

۱. آشنایی با فیزیک، ماهیت اشعه X و دستگاه های مولد آن
۲. آشنایی با تولید اشعه X و ویژگی های اشعه X و تداخلات اشعه با مواد
۳. آشنایی با اثرات اشعه X بر بافت ها و ارگان های مختلف
۴. آشنایی با فیزیک بهداشت و حفاظت
۵. گیرنده های تصویر ۱ (فیلم و پردازش تصاویر)
۶. گیرنده های تصویر ۲ (دیجیتال و پردازش تصاویر)
۷. آشنایی با ویژگی های بصری تصویر
۸. آشنایی با ویژگی های هندسی تصویر رادیوگرافی و تعیین موقعیت اجسام
۹. انواع روشهای رادیوگرافی داخل دهانی

* هدف کلی :

آشنایی با فیزیک، ماهیت اشعه X و دستگاه های مولد آن

➤ اهداف اختصاصی

- دانشجو باید بتواند:
- انواع اشعه ذره ای را تعریف نماید و خصوصیات آن را بیان کند.
- اشعه الکترومغناطیس را تعریف کند و خصوصیات آن را در رابطه با میزان انرژی و طول موج و فرکانس بیان کند.

* هدف کلی :

آشنایی با تولید اشعه X و ویژگیهای اشعه X

➤ اهداف اختصاصی

- دانشجو باید بتواند:
- نحوه تولید اشعه X و ویژگیهای اشعه X را بیان کند.
- ویژگیهای اشعه X مانند طول موج و فرکانس را بیان کند.

* هدف کلی :

آشنایی با اثرات اشعه X بر بافت ها و ارگان های مختلف

➤ اهداف اختصاصی

- دانشجو باید بتواند:
- تاثیرات زودرس اشعه را بیان کند.
- تاثیرات دراز مدت اشعه را بیان کند.
- فاکتورهای تعیین کننده پاسخ بافت به تشعشع (مانند دوز، LET، dose rate، اکسیژن) بر شمرده و تاثیرات آنها را توضیح دهد.

* هدف کلی :

آشنایی با فیزیک بهداشت و حفاظت

➤ اهداف اختصاصی

- دانشجو باید بتواند:
- منابع اکسپوزر را بداند و شرح دهد
- از دوزها و خطرات اشعه ایکس را بیان نماید.

- اصول بکارگیری حفاظت و اشعه را بیان نماید.
- اصول حفاظت بیمار را بشناسد و شرح دهد. پروتکل انتخاب بیمار برای انجام رادیوگرافی های دهانی شرح دهد.
- قانون حداقل دوز توجیه پذیر ALARA را بیان نماید.
- انتخاب وسیله و KVP (کیلو ولت) و کولیماتور مناسب، برای کاهش اکسپوژر بیمار توضیح دهد.
- استفاده از پوشش سربی برای کاهش اکسپوژر بیمار را توضیح دهد.
- روش های حفاظت پرسنل رادیولوژی در برابر اشعه را ذکر کرده و توضیح دهد.

هدف کلی :

گیرنده های تصویر ۱ (فیلم و پردازش تصاویر)

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- ترکیبات فیلم داخل دهانی را بشناسد و شرح دهد
- ترکیبات فیلم های خارج دهانی و غیرمستقیم را بداند و شرح دهد.
- نحوه تشکیل تصویر نهفته (latent image) را توضیح دهد.
- مراحل ظهور و مواد مورد استفاده را شرح دهد.
- مراحل ثبوت و مواد مورد استفاده را شرح دهد.
- تاریکخانه و اجزای آنرا بیان کند.
- وسایل مورد استفاده در ظهور ثبوت دستی و مراحل آنرا توضیح دهد.
- ظهور و ثبوت اتوماتیک و فرق آن با نوع دستی را توضیح دهد.
- علل کم یا زیاد شدن دانسیته های فیلم را برشمارد.
- عللی را که باعث ایجاد فیلم بدون کنتراست می شود را ذکر کند.
- علل آرتیفکت های سیاه و سفید را توضیح دهد.
- علائم ناشی از فشار - آلودگی و الکتریسته روی فیلم را شرح دهد.
- علل ایجاد fog (مه آلودگی) را توضیح دهد.
- تاثیر گرد و غبار بر تصاویر رادیوگرافی را بیان کند.

هدف کلی :

گیرنده های تصویر ۲ (دیجیتال و پردازش تصاویر)

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- تفاوت بین آنالوگ و دیجیتال را توضیح دهد.
- رسیپتورهای سیستم دیجیتال را بشناسد
- flat panel و CMOS و CCD را بشناسد و توضیح دهد

-دکتورهای PSP را بشناسد و شرح دهد.
ویژگی های دکتور دیجیتال را شامل کنتراست رزولوشن، رزولوشن فضایی ، دامنه و حساست دکتور را بداند و شرح دهد.

*هدف کلی

آشنایی با ویژگی های بصری تصویر

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند :

- Resolution , Sharpness تصاویر را توضیح دهد و عوامل موثر بر آنها را بر شمارد.
- انواع اعوجاج در تصاویر رادیوگرافیک را شرح دهد و علت ایجاد هر کدام را بیان کند (Distortion)
- دانسیته ، کنتراست، سرعت رادیوگرافی و نمودار های آنها را بشناسد و شرح دهد.
- دامنه و نویز رادیوگرافی را بشناسد و شرح دهد
- علل شایع رادیوگرافی معیوب را بداند و شرح دهد.

*هدف کلی

آشنایی با ویژگی های هندسی تصویر رادیوگرافی و تعیین موقعیت اجسام

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند :

- نحوه تعیین مکان یک جسم را با استفاده از روش نمای عمودی Right angle view توضیح دهد.
- نحوه تعیین مکان یک جسم را به روش Buccal object rule توضیح دهد.

*هدف کلی

انواع روشهای رادیوگرافی داخل دهانی

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند :

- رادیوگرافی پری اپیکال را بشناسد
- جایگزاری گیرنده پری اپیکال را بداند.
- پارامترهای تابشی رادیوگرافی پری اپیکال را بداند
- تکنیک نیمساز زاویه بداند
- تنظیم موقعیت بیمار، زاویه دهی سرتیوپ را برای تکنیک نیم ساز بیان کند.
- رادیوگرافی بایت وینگ را بشناسد

- جایگزاری گیرنده بایت وینگ را بداند.
- پارامترهای تابشی رادیوگرافی بایت وینگ را بشناسد
- تنظیم موقعیت بیمار، زاویه دهی سرتیوپ را برای تصویربرداری بایت وینگ بداند.
- رادیوگرافی آکلوزال را بشناسد
- جایگزاری گیرنده آکلوزال را بداند.
- پارامترهای تابشی رادیوگرافی آکلوزال را بشناسد
- تنظیم موقعیت بیمار، زاویه دهی سرتیوپ را برای تصویربرداری آکلوزال بداند.

* روش آموزش (یاددهی-یادگیری):

سخت‌خوانی کلاسیک ، سخت‌خوانی تعاملی ، آموزش و بحث در گروه‌های کوچک Small group ، آموزش بر پایه حل مسئله PBL ، آموزش آزمایشگاهی ، آموزش کارگاهی ، آموزش در مرکز مهارت‌های بالینی Skill lab ، آموزش کلینیکی ، Role Playing یا Role modeling ، Self study ، ژورنال کلاب ، کنفرانس درون بخشی و یا بین بخشی CPC ، آموزش مجازی (الکترونیکی) ، دمانسترشین ، Case Presentation ، آموزش گلوله برفی ، آموزش تیمی ، سمینار ، پروژه ، آموزش توسط هم‌تایان peer assisted learning

❖ استراتژی آموزشی:

studentcenter ، teacher center ، Integration Base ، Discipline Base ، Community Base ، Hospital Base ، Problem Base ، Subject Base ، Systematic Base ، Opportunistic Base ، Elective Base ، Standard program

❖ امکانات آموزشی مورد نیاز:

اسلاید پروژکتور، ویدئو پروژکتور - کامپیوتر

❖ مدرسین:

اساتید گروه رادیولوژی

❖ منابع اصلی درسی:

Oral Radiology , Principle and interpretation white pharaoh, 2009, 2014.

❖ نوع ارزشیابی: ارزشیابی تکوینی ارزشیابی تکمیلی

❖ روش ارزشیابی: کتبی و تشریحی Essay ، (MCCE) چندگزینه‌ای ، کوتاه پاسخ ، Matching جور کردنی ، Extended matching ، شفاهی Oral exam ، True & false صحیح و غلط ، نظر استاد Tutor report ، Log book ، پورت فولیو (کار پوشه) ، DOPS ، ۳۶۰ درجه ، (OSCE) آسکی ، آزمون تعاملی رایانه‌ای (Computerized pmp) ، چک لیست ، Mini CEX ، مشاهده مستقیم Directed observation ، پروژه ، Self assessment ، Peer assessment

❖ نحوه محاسبه نمره: ۹۰٪ امتحان پایان ترم ، ۱۰٪ کوئیز و حضور در کلاس

❖ مقررات درون بخشی:

- حداقل نمره قبلی ۱۲
- تعداد دفعات مجاز غیبت در کلاس حداکثر ۲ جلسه

❖ جدول زمانبندی

امکانات مورد نیاز	منابع درسی	روش ارزشیابی	روش تدریس	میزان ساعت ارائه	سرفصل مطالب
– کامپیوتر – اسلاید پروژکتور – ویدئو پروژکتور	Oral Radiology 2009 (Ch:1) 2014(Ch:1)	– کتبی و تشریحی – چند گزینه ای	سخنرانی کلاسیک سخنرانی تعاملی	۱	آشنایی با فیزیک، ماهیت اشعه X و دستگاه های مولد آن
– کامپیوتر – اسلاید پروژکتور – ویدئو پروژکتور	Oral Radiology 2009 (Ch:1) 2014(Ch:1)	– کتبی و تشریحی – چند گزینه ای	سخنرانی کلاسیک سخنرانی تعاملی	۱	آشنایی با تولید اشعه X و ویژگی های اشعه X و تداخلات اشعه با مواد
– کامپیوتر – اسلاید پروژکتور – ویدئو پروژکتور	Oral Radiology 2009 (Ch:1) 2014(Ch:1)	– کتبی و تشریحی – چند گزینه ای	سخنرانی کلاسیک سخنرانی تعاملی	۲	آشنایی با اثرات اشعه X بر بافت ها و ارگان های مختلف
– کامپیوتر – اسلاید پروژکتور – ویدئو پروژکتور	Oral Radiology 2009 (Ch:1) 2014(Ch:1)	– کتبی و تشریحی – چند گزینه ای	سخنرانی کلاسیک سخنرانی تعاملی	۱	آشنایی با فیزیک بهداشت و حفاظت
– کامپیوتر – اسلاید پروژکتور – ویدئو پروژکتور	Oral Radiology 2009 (Ch:2) 2014(Ch:2)	– کتبی و تشریحی – چند گزینه ای	سخنرانی کلاسیک سخنرانی تعاملی	۲	گیرنده های تصویر ۱ (فیلم و پردازش تصاویر)
– کامپیوتر – اسلاید پروژکتور – ویدئو پروژکتور	Oral Radiology 2009 (Ch:4) 2014(Ch:6)	– کتبی و تشریحی – چند گزینه ای	سخنرانی کلاسیک سخنرانی تعاملی	۲	گیرنده های تصویر ۲ (دیجیتال و پردازش تصاویر)
– کامپیوتر – اسلاید پروژکتور – ویدئو پروژکتور	Oral Radiology 2009 (Ch:5) 2014(Ch:5)	– کتبی و تشریحی – چند گزینه ای	سخنرانی کلاسیک سخنرانی تعاملی	۱	آشنایی با ویژگی های بصری تصویر
– کامپیوتر – اسلاید پروژکتور – ویدئو پروژکتور	Oral Radiology 2009 (Ch:6) 2014(Ch:5)	– کتبی و تشریحی – چند گزینه ای	سخنرانی کلاسیک سخنرانی تعاملی	۱	آشنایی با ویژگی های هندسی تصویر رادیوگرافی و تعیین موقعیت اجسام
– کامپیوتر – اسلاید پروژکتور – ویدئو پروژکتور	Oral Radiology 2009 (Ch:2) 2014(Ch:2)	– کتبی و تشریحی – چند گزینه ای	سخنرانی کلاسیک سخنرانی تعاملی	۲	انواع روشهای رادیوگرافی داخل دهانی